

શ્રી વિનય.
મનુ-મણી.

નાટક ગાયનો.

કપારી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

SHRI DESHI NATAK CO. LD.

શ્રી દેશી નાટક કંપની લીમીટેડ.

પેલાભાઈ દેસતરામ દલાલ.

એજન્ટ.

— (૦) —

અમદાવાદ.

શ્રી રામચંદ્ર જુખીવી પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં

પરીખ દેવીદાસ હમનલાલે છાપ્યા.

કામત બે આના.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૌપીરાબિદ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૮૦૮ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ અનુ-અભિ ૦૫૨ ૬૫૦

ગાયત્રી

વિષય ૨૨૧

શ્રી વિનય.
મનુ-મણી નાટકનાં ગાયનો.

શ્રી દેશી નાટક કંપની લીમીટેડ.

આવૃત્તી ૨ છ.

પ્રત ૩૦૦૦.

અથ સ્વામિનાના ગર્વ દૂર કરી પ્રસીદ્ધ કરીએ (કંપનીએ) રાષ્ટ્રીય
રાખ્યા છે માટે પ્રસીદ્ધ કરીની રજા સીવાય કોઈએ છાપવું,
છપાવવું, વેચવું, વેચાવવું ભગવતું કે ભગવાવતું નહીં.

અમદાવાદ.

હાયમંડ જ્યુબિલિ પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં
દેવીદાસ હગનલાલ પરીએ છાપ્યાં.
દે. સલાપોસના દરવાજે.

સંવત ૧૯૬૪ સને ૧૯૦૭

કીંમત ૦-૨-૦ બે આના.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અંગ્રા : ગ્રંથાલય
અંગ્રા : ગ્રંથાલય-સંગ્રહ
૧૯૦૬

મી વિનય

મનુ-મણી નાટકનો ટુંક સાર.

અંક પહેલો.

મંગલાચરણ.

પ્રવેશ ૧ લો—કિર્તિપુરીના મહારાજ કિર્તિસોદનું તથા તેમના બાણેજ અંદ્રસોદનું શીકારે નીકળવું માર્ગમાં કુટા પડતું, અંદ્રસોદનું જંગલમાં આવી ચડવું મુગટનું મળવું, કિર્તિસોદનો પાછો મેળાપ, મુગટનું અર્પણ કરવું, ધડાકા સાથે વનદેવીનો દેખાવ, મણી કન્યાનું ઉત્પત્ત્યવું, સોંપવું, રાજા તથા મણી કન્યાનું જવું, અંદ્રસોદ વિમાસણમાં, અંદ્રસોદ તથા તેના મિત્ર દુર્જનસોદના હવાઈ વિચારો.

પ્રવેશ ૨ જો—રાજ્ય ઝવેરી રતનચંદ તથા તેની સ્ત્રી ધનકોર શેઠાણી, કંજુસની કદાણી, બીખારીની માગણી અને ધમાધમ.

પ્રવેશ ૩ જો—રાજ્ય મણીદા મદનીકાની આગાથી મનુભાને બોલાવવા નીકળેલી મદનીકાની દાસી, પરાધીનપણા વીશે વીચારો, મનુભાથી મેળાપ, મનાવી પ્રેમ પાન કરાવવા લઈ જવું.

(૪)

પ્રવેશ ૪ થો—મહતીકા, પ્રીતમને મળવાના તાનમાં, દાસી માર-
ફતે મનુભાનો પ્રવેશ, કપડથી વચન લેછે છતા
ચતુ., પ્રેમ માગણી, વાદવીવાદ, મનુભાનો તીરસ્કાર,
આસ્થા જતું.

પ્રવેશ ૫ થો—બાગમાં મણી કન્યા તથા સાહેલીઓ, ગમ્મત,
ગરબો, મનુભાનું આવતું, નીંદા સ્વાનાવરથા વિચારો,
સાહેલીઓની ગમ્મત.

પ્રવેશ ૬ થો—રતનચંદ્ર ઝવેરીના દીકરા શકકલાલ, તથા તેની
વહુ પાનકોર, કબ્બેડાની કહાણી, પાનકોરનું પાનકોર
ને પરાણે કથામાં લઈ જતું.

પ્રવેશ ૭ થો—ચંદ્રસોહ તથા હર્ષતસોહના રાજ્ય, રમણી અને
તાજ, બાબતમાં હવાઈ વિચારો, રાજ્ય શુણીકા મહતી-
કાની મંડપમાં જતી સારી, મનુભા, મણી કન્યાનો
મેળાપ, હાસ્ય વિનોદ, અને વિદાયગીરી.

પ્રવેશ ૮ થો—મંડીલની હરીકાષ્ઠનો દરબાર, શસ્ત્રવિદ્યા, ચંદ્રસિં-
હનું પરાક્રમ, છેવટમાં મનુભાની હત, મનુભાનું ચંદ્ર-
સિંહથી વાયક થઈ આસ્થા જતું.

ટૂંકો.

(૫)

અંક બીજો.

પ્રવેશ ૧ લો—સાધુરાજ અને શીષ્યો ભજન. મનુબા તથા વિ.
જયસીંહ જંગલમાં, સાધુરાજથી મેળાપ, તથા હસ
ગાટે સાધુરાજનાજ આશ્રયમાં રહેવું.

પ્રવેશ ૨ જો—ગુરુજી, કથા, ભજનથી ગરબા મવરાવરાવી સર્વને
વિદાય કરવાં, પાનકોરની મીઠી લલિતી.

પ્રવેશ ૩ જો—મંડીલ છતનાર ચાલ્યો જવાથી કીર્તિસીંહ દી.
લગીરીમાં ચંદ્રસીંહથી મેળાપ, ચંદ્રસીંહનું રાજની
આસાથી છતનારની શોધમાં જવું મહતીકાથી મેળાપ,
વાદવીવાદ, છેવટે ચંદ્રસીંહનું મહતીકાના પ્રેમમાં દસાવું.

પ્રવેશ ૪ થો—વિરહ વ્યાકુળ મણી કન્યા, આસ્વાસન, ચંદ્રસીંહથી
મેળાપ, પ્રેમની માગણી, વાદવીવાદ, મણી કન્યાનો
તીરસ્કાર.

પ્રવેશ ૫ મો—ઝવેરી રતનચંદને લો ગુરુજીનું જમવા આવવું,
પાનકોરને પલાળવા પતન, પાનકોરનો તીરસ્કાર, શેકને
ભરમાવી, પાનકોરને દસાવી, પીએર વિદાય કરાવવી.
ગુરુજીનું કામ વાસનાથી પાછળ પાછળ છવું.

પ્રવેશ ૬ હો—ગુરુજીનું આશ્રમમાં આવવું, મામ જવાની ખમાલ,
શીષ્યોને આગા, ગમ્મત.

પ્રવેશ ૭ મો—જંગલમાં પાનકોર તથા ગુરુજી વાદવીવાદ, પા-
નકોરનો તીરસ્કાર, સીદાહના જોરથી પાનકોરને મુઝા
પમાડી ગુરુજીનું પાનકોરને કાથળામાં ધાલી વિદાય થવું,

પ્રવેશ ૮ થી—મનુભાની શોધમાં મણી કન્યા, મનુભાથી મેળાપ,
વિરહ, મણી કન્યા પર્વતપરથી નદીમાં પડતાં વનદે-
વીથી જાણવ.

અંક ત્રીજો.

પ્રવેશ ૧ થી—પ્રરજનો, કાચળા સાથે અજ્ઞાત પાનકારના
પીએરમાંજ ઉતારો, કાચળામાં પાનકારને બદલે હડ
કાયા ડાખીઆને પુરવો. કાચળો લમ ગુરજનું જવું.

પ્રવેશ ૨ થી—મનુભા તથા મણી કન્યાનો જંગલમાં ફરી મેળાપ,
પુલાસો. જાનેનું કીર્તિપુરી તરફ વિદાય થવું.

પ્રવેશ ૩ થી—મદનીકા અને ચંદ્રસીંહ, ગમ્મત, રાજાને ઠાર કરવા
યુક્તિ રચવી, મનુ તથા મણી કન્યાનું છુપા આવવું,
રાજાનું આવવું, રાજાને પ્રેમવેશે ભનાવી દારમાં જેર
આપવાની તૈયારી, મનુભાનું બહાર પડવું, પોગળનું પકડા-
વું, મદનીકા તથા ચંદ્રસીંહને કેદ કરી દરબારમાં લેવાં.

પ્રવેશ ૪ થી—ગુરજ તથા પાનકાર વાળો કાચળો, કાચળા સાથે
ગુરજના પ્રેમના કાલાં, કાચળામાંથી ડાખીઆનું નીક-
ળવું, લટકાળીનો લટકાળો, ગુરની ફજેતી, પસ્તાવો.

પ્રવેશ ૫ થી—દરબાર, મનુભા રાજા કીર્તિસીંહનોજ પુત્ર છે એમ
બહેર થવું, વિસ્મયતા, કેદીઓનો ન્યાય, તેમને માફી,
મનુ તથા મણી કન્યાનો કીર્તિસીંહના હાથે હસ્ત મે-
ળાપ, હેવરનો આનંદ.

ઓ વિનય.

મનુ-મણી નાટકનાં પાત્રો.

પુરૂષ વર્ગ.

કિર્તિસીંહ.....કિર્તિપુરીનો માદારાજ.

ચંદ્રસીંહ.....કિર્તિસીંહનો ભાણેજ

મનુભા.....નાટકનો નાયક—(પાછળથી) કિર્તિસીંહનો
પુત્ર.

દુર્જનસિંહ.....સામન, ચંદ્રસીંહનો સોજની.

વિજયસિંહ.....સામન, મનુભાનો મિત્ર.

રતનચંદ.....રાજ્યનો મોટો જવેરી.

ફકડલાલ.....રતનચંદનો પુત્ર.

ગુરુજી-સાધુરાજ-સીંખો-સીપાઈઓ-ભીખારી વિગેરે વિગેરે.

સ્ત્રી વર્ગ.

મહનીકા.....રાજ્યગણીકા, કિર્તિસીંહની મનાતી રાણી.

મણીકન્યા.....નાટકની નાયકા, વનદેવીએ માયાથી ઉત્પન્ન
કરેલી કન્યા.

લતકોર.....રતનચંદની સ્ત્રી.

પાનકોર.....ફકડલાલની સ્ત્રી.

સાહેલીઓ-દાસીઓ-ગ્રીજી સ્ત્રીઓ વિગેરે વિગેરે.

શ્રી પાર્થનાથાય નમઃ

શ્રી વિનય.

મનુ-મણી નાટકનાં ગાયનો.

—૧૩૩—

અંક પહેલો.

મંગલા ચરણ.

બાળાઓ—

હરનિય મમ ત્રાતા શીવ તું (૨)
મોહ ત્યાગી હીન રાગી (૨)
તવ ચરણ તન મન ચરણ-હરનિય૦
જનમ મરણ ટાળી નાથ
ઝટકર દુઃખથી દુર તું
તું અનાથનો છું સાથ (૨)
તવ વિનય નમન આ મનધર-હરનિય૦—

બાળાઓ—

આપે તેવું લેશો બરી હરીની એ નિતિ રીતિ
હરિની એ નિતિ રીતિ બાણે નર જેને વીતી -આપે૦—
બાણે છતાંય મોહ નવ મુકાયરે -આપે૦—

અંદ્ર સર્વિ તારા અને વૃક્ષ નદી ને મેહ;
 ધરમારથ કારણ સુખ્યાં મોંઘી માનવ દેહ
 કહી “ જીવ ચેત ” સન્ત જીવ સુકાયરે —આપો—

અંદ્રશિંહ—

૧

બસ રાનમાં ગાનમાં તાનમાં ધ્યાનમાં
 મને મગયાનું જ્ઞાન-લાગ્યું તાન —બસ—
 જાય જારે શું જાય પેલું લાંબી લાંબી ફાળે (૨)
 મૃગલું મધુરું જાહા જારે ખર હા (૨) બસ—
 ન જાણું જો જોર મ્હારું દોઠલું તેથી બિચારું (૨)
 જશે કયાં જો વાર ? બસ મધું જારે હા બસ—

અંદ્રશિંહ—

૨

કરું હવે અમન અમન, મેળવી જો નાર
 મન હરણી માનુની, બનાવું તામેદાર
 મુંદરીનો મુખકર, કર કર મરું
 ધ્વજા ઉડાવી ગગનમાં, વિજય વિજય કરું —કરું—
 રામા સાથ રાજ્યપાટ, પદલામાં મળ્યું.
 રામા રાજ્ય મુખ સાજ, જાગ્યેતો ફળ્યું.
 મગન મગન લગન લગન અમન અમન મરું
 ધ્વજા ઉડાવી ગગનમાં, વિજય વિજય કરું—

રતનચંદ—

૩

અટપટ' કંઈ કંઈને સમજાવી જાઈ પેસો પેદા કર્યો
 કામનો—અટપટ'
 માતા પિતા સુત બંધુને બેનડી બહેવાર વધુ વિષુ નામનો—
 બસબસ૦—અટ૦
 માન ને ખાનપાન પેસાથી થાય છે મોટો વેપાર જગ
 કામનો—બસબસ૦—અટ૦
 પેસાની પ્રીતડી સંસાર રીતડી પેસો પ્રભુ આખા ગામનો—
 બસબસ૦

ધનકોર—રતનચંદ—માગજી—૪

કંજુસ ઠેરી કમાણીરે આખર ધૂળ પાણી
 છાની રહે બેશ બેશ ફેરવે શું પેસાપર પાણી—કંજુસ૦
 બલે શરીરની ચમડી તૂટે,
 પણ હાથેથી ન હમડી છૂટે
 સાચી જમે તે કહાણીરે—આખર—કંજુસ૦—
 પળી પળી બલે સીંચે કૃપણ પણ
 રામ ઉક્ષવે મારો કુખો
 રાબ લુટે ધર આગે બળે
 કંતો તરકર લે કંઈ કુખો

પરંતુ પાણી પુલ દડે ના
 વેઠ વઢે એમ વાણીરે—આખર—કંઝુસ—
 આંધા બાંધી મુઠી જાવું ઉઘાડે હાથ
 હાથે કર્યું સાથે ખીજી ન કોઈ સાથ
 ચુપ ચુપ ડાહ્યાલા, નીકળ અહીંથી બહાર
 નીકર ખાઈશ માર, કોઈ કરે ન બહાર
 મહારો બેલી કિરતાર વાત જાણીરે—આખર—કંઝુસ—

હાસી—

૫

છે નોકરી દુઃખનું મૂળ શળ સોને મોટી
 હાય હાયરે શળ સોને મોટી (૨) છે—
 સારો હીવસ સેવા બજાવી, પોઠવું આખર થાકી
 રાત વીતી ન માલમ પટે કે જટ નોકરી જાગી—શળ—છે—
 આમ દોડાવે તેમ દોડાવે, કરાવે સર્વે વેઠ
 ધિક્કક જગતમાં જીવતર તેનું (૨) જારે આશરે પેટ—
 શળ—છે—

પંડીત જ્ઞાની ધ્યાની સર્વે લખી ગયા વિચારી
 ગુલામગીરી છે નફટ નોકરી (૨) નહીં કરવી તે સારી
 શળ—છે—

મનુષા—

૬

દુઃખીઓ ઓ દુનીઆમાંરે હું અહીંથી તહીં અથડાઉં
ચઢતી પડતી દશા ચક્કરે ચઢતાં ગોથાં ખાઉ
કોણ કુદુખે જન્મ થયો ?
બાળ કાળ શી રીતે ગયો ?
ઉંચો ચઢી જવસાગર મોજે નીચો પડી પછડાઉં—દુઃખીઓ
વિરંગી રંગો રમીઓ બહુ
જંગલ જંગલ જામીઓ સહુ
ખમતો દુઃખ સુખ સર્વ તરેહનાં અજબ સ્થિતિ પલટાઉં—
દુઃખીઓ.

(ખરેખર કહ્યું છે કે)

સુખ આવ્યું તો ભોગવો દુઃખ આવે તો તેમ

સુખ દુઃખ બે ફેરા ફરે ચક્ર ફરે છે જેમ

(માટે)

સુખ ઉપભોગો ભોગવવા

દુઃખના દહાડા પણ રહેવા

ધાર્યું ધરણીધરનું થાતું માની મન ન સુંઝાવું—દુઃખીઓ.

દાસી-મનુષા—

૭

પ્રેમી પ્રેમની પ્યાલી પ્રેમમાં મ્હાલી

હથી હથી પીવરાવો

રસિલા ઓ તલસાવો ના-પ્રેમી—

પ્રેમ વાસીનેા ઘુંટડા, પ્રીતે પીતા ઠાક
 પીએ તે મુકે નહીં, કહે જમે તે લોક-પ્રેમી૦ -
 પ્રેમ હેમ આ વિશ્વમાં, હેમ થકી મુલવાન
 હીમ સમ હેવાને કરે, શીતળતાનું જ્ઞાન-પ્રેમી૦—

માનીલા મનુભા—

૮

વડા વડાઈ ના કરે, તું માને મથશુલ,
 હીરો મુખથી નો કહે, લાખ અમારું મૂલ
 જવેરી પાસે ના કરે, હીરો મૂલ કમૂલ
 અનધક પાસે ના કહે, તો હીરાની જલ—
 નાદાન બહુ માન ન માગતું
 ન જાણતો રાજા તુને અચાવશે
 રાણી પાસે રાજા ગુલામ— નાદાન૦—
 માનીલા અભિમાન મુઠી, મન મહીં શું રીસ છે ?
 રીસ શાની ધુતારી, મુક લવારી તારી— નાદાન૦—
 (ઠીક છે ઠીક જોઈ લઈશ)
 કાવે તે કરતું બલે બેલી મ્હારો ઇશ છે
 ઇશ જોઈ છું ત્હારો કરે છે શું બિચારો ?—નાદાન૦—

મણી—

૯

લટકેને મટકેરે લાલ લણા લોભાણી લટકે
 પ્રેમ તણા ખટકેરે—

અંતર ઉંચુ નીચું થઇ થઇને ઝટકે
 ચાતુરને ઝટકેરે—
 પ્રીતમ બાંધી પ્રેમ તણા પટકે—
 અહાહા અહાહા અહોહો અહોહો
 કોઈ માગે સોનું બાઈ કોઈ ને તો હીરા
 કોઈ માગે લુગડાં ને કોઈને દાગીના
 (મારું મન) જમરથી ઝટકેરે
 લાગ્યું પ્રેમ સાકરના કટકે
 સાકરને કટકે મુધારસ ઘટકે
 ઝટકે ને ઝટકેરે
 અહાહા અહાહા અહોહો અહોહો— લટકે—

મણી—રૂખીઆ.—ગરબો. ૧૦

ચોકના તે સાહજાને સજની નિહાળે
 કેવો રસીયો એ રજની સંગાથરે રંગે મ્હાલે છે.
 શાંતિ મુધારસ સિંચતો સવણે
 બાળે બાળાને માઝમ રાતરે અંતર સાલે છે—
 ચંદ્ર વરયો આકાશમાં, પોયણ જળની માંદ
 પ્રેમ મંત્ર પોતે જપી, લળી લળી લાગે પાંચ
 બુલી દેહનું જાન, પ્રીત પાનમાંરે
 નહાલમ શીદને નમેરા તમે થયા જો

પ્રીત પંખીણી પ્રમ મેદાનમાં
 વીંધી ચાલ્યા બહાલમ વેઠ બાણમાં—બહાલમ.
 જ્ઞાન ધ્યાન વિસરી સખી, ખાન પાન અખીરામ
 હરતાં ફરતાં એકલાં જાણું મુંઢર રથામ
 રઠ લાગી રસીક રઠ લાગી
 પ્રીત વચનની વાંસળી વાગી—રસીક૦—
 મારા જવની તે જાવટ જાગી
 સખી સ્વપ્નામાં મળીયા મુઢાગી—
 પ્રેમ પંથ ન્યારો અતી, બહાલમ તણો વીરામ
 પાર પલકમાં પામવા, અવીનાશો દે હામ
 પરવશ પડ્યાં અમે પ્રીતી કરીને
 બહેની નગુણા નણ્ણલ વીર
 આંગણીએ આવો તમેરે દે વનમાળી
 જળ્યાં જળ્યાં અમે જોલતાં
 પણ વારી રથામ શરીર—આંગણીએ૦—

ખણી-સખીઓ—

૧૧

પ્રીતી પાશે પડેલી ઓ બહેન જાજ રીસાય શું.
 મીઠી આશે જડેલી ઓ બહેન જાજ રીસાય શું.
 ઠોની લટકાળી જાળી આંખો રૂપાળી ?
 આલી ઠોણ મળ્યો વનમાળી ?
 બહુ જોલના—

નારે ના બા

હટ દુર રી જરૂર—વાહ

જાજારે જાજા રીસાયશું—પ્રીતી—

ફકકડાલિ—

૧૨

બ-યા આ ફકકડ બંદા (૨)

કંઈ કંઈ કરીને ધંધા (૨)

પંકાયા જગમાં બધા (૨)

ફકકડ છું, અકકડ છું, વકકર છું એઠા ખોઈ-બ-યા—

હસું કે રડું, રડાવું કે નડું

હાહા એ વાહ વાહ એ ફકકડના છે એ ફંદા-બ-યા—

પાનકોર-ફકકડ—

૧૩

મુંગી મરમર કર હઠના હઠીલી કળત

કર હઠના હઠીલી કળત જાણી તું ત્હારી વાત

મારું પુતારી લાત, જેવી જાત તેવી જાત-મુંગી—

હાજી હાજી કરું, ત્હોયે સતાવો

બાળા અનાથ ઝાલીને હાથ

સાથે લ્યો નાથ, કરે કોણ ત્હારો સાથ-મુંગી—

પાનકોર—

૧૪

વરસાદ અને વહુઓને છે જગમાં મરવાનું મરવાનું

થોડા પડે તો કે' થોડા પડે છે

ધણે પડે કહે છે ધણે નડે છે

કામ કરી કરી થાકી જતાં પણ સામુ નહીં થઈ ઠરવાનું

ઠરવાનું-વરસાદ-

બોલીએ નહીં કે, મુગી ઠસે છે

બોલીએ તો કહે કેવી જસે છે

હાજી હાજી સઉને કરતાં ટપલા ખાઈ પેટ ભરવાનું

ભરવાનું-વરસાદ-

સામુનાં હીકરાં વહુના કલેહાં

લહે વડે ત્હોયે કમ્મે જડેલાં

નાનાં અને મોટાં સઉઠોનું કાને ભુલી ભુલી કહી ધર-

વાનું ધરવાનું-વરસાદ-

મનુ-મણી-

૧૫

રસીલા રસીલી રવીકરો મારો ન મોહન માર

હ્યાં આવો આવો, દીલ દબાવો, નાહીં જાઓ,

ત્યો લેવરાવો પ્રીતીનો હાર-

રસીલા-

જાઓ જાઓ બોલો શું ? આમ

રાખો કંઈ જાન રાખો કંઈ સાન

રામા ઘટે ન આવું, લામા ઘટે ન આવું

જીતીને આગ્યા સુધી, મનને મનાવી લઇ

કરો ન પ્યાર - ખોટો હેવાર-

રસીલા-

મધ લોલી મધુકર કહી

મુકે ન મધુ આવાસ
 માણ્યો મધ પ્યાડું ગળે
 પુર પ્રીતીનો પાસ
 રંગીલા છળીલા ઊગાળા સીધાવો અતરો
 ઈચ્છતી અબળા આવાર— રસીલા—

મનુ-મણી—

૧૬

મનહરણી આ મન હરી લીધું તેં આજ
 નહેલા આવને હો રાજ
 લટકે લોભાતાં લોપી લલનાએ લાજ— નહેલા—
 ભામા ભાન ભુલાવ્યું ભુલો ભમું તુજ કાજ— નહેલા—
 રસીયા રસીક તમે છો રંગ ભીના મહારાજ— નહેલા—
 ચતુરા ચીતડું ચારી રમી રહી ચિતમાંજ— નહેલા—
 અવન ખમા ખમા છે ઘણું અવો શીરતાજ— નહેલા—

દરબાર—ડેસ—ટુંતો.

આંક ખેલો સમાસ.

અંક ૨ જો.

સોહુઓ—

૧૭

ભગીને (૨) તું જીવડા દેખરે શું અચળ છે જગમાં
પૃથ્વી અચળના, મ્હાડ અચળના, અચળ ન સાગર નીર
તેમજ છે ધરબાર, રૂપાળી નાર, પુત્ર પરીવાર
મુરખ મન ધરરરરરરર—ભગીને—
લક્ષ્મી અચળના, લોગ અચળના, અચળ ન તારૂં-શરીર—
ધારી રહ્યો શું ધીર, સમજ નર વીર, કાળતું તીર
વાગશે સરરરરરરર—ભગીને—

ગુરૂ—

૧૮

માળા ઓ બાપ મ્હારી માળા
ત્હારા વિના અમે ઠાલા, ત્હારા સઘળા છે ચાળા
ત્હારા થકીજ રૂપાળા—માળા—
પડતાં મણકોજ એક, ખુદિ ચુએ અનેક
રાખે જ્યાં ત્યાં તું ટેક, મોંઠે રાખી વીવેક—માળા—
બની ભગત હું થયો હાલ ન્યાલ.
નામે નારાયણે મોટે દીધો માલ
ત્હારા વડે છે આ ધંધાને ધમાલ
મ્હોંચી ધીરે ધીરે ઠેક, થઇ ચેઠનો હું ચેઠ
પુરે પેશે ભરૂં પેઠ—માળા—

મહાનીકા-ચંદ્રસિંહ—

૧૯

રંગીલા રસીલા છળીલા મોરે રસીયા
મનમાં વશીયા મહારારે

હો ૭૦—

ભવ ભુદાર્ધ હવે ન જણશે
પ્રીત વિનાનું બીભુ ન જણશે

અમન ચમન ઉડાવો મોરે રસીયા— મનમાં—

વાહ મધુરી ખ્યારી મળી છું

રૂડી રતી ગુલાબ કળી છું

થનક થનક હુમ ચાલો મોરે રસીયા— મનમાં—

મણી—

૨૦

ઉર હૃદય ના સમાતો તમ નામ ભજવી લેતાં

તમ નામ ભજવી લેતાં, આનંદ અનુ વહેતાં—ઉર—

આવો ના સતાવો,

રસીલા નાથ નમેરા—

ઉર હૃદય—

કમળ વસે કાસારમાં, ચંદ્ર ચંદ્રે આકાશ

અંતર ખે વચ્ચે છતાં, સદા હૃદયમાં પામ—ઉર હૃદય—

મણી—

૨૧

સજની યોજના, ન જણે વહાલ (૨)

શીખ જહુ આપે, શું અજાણતું— સજની.—

વંઝયા કેમ ઠહી શકે, પ્રસવ વેઠના પીઠ ?

લખપતી જાણે નહીં ઠહી, શું નાણુની બીઠ ?—સજની.

ખાખરની ખોરઠોલીને, શું સાકરનું જાન ?

અંધાને શું આરશી, ખેરાને શું ગાન ?—સજની.—

મજી—

હું આ રહીરે, પિયુ આવો આવો ધ્યારા—

મોહન વેલી, પ્રીતમ ખેલી, જાણો ભવનહારારે ? હું—

અમૃતનો આ કુપ છે, ઠરે પ્રીતમ મમપાન

વિરહ ઠનાળે હાલમા ! મુકાશે ક્યો ધ્યાન હું—

દેવાંશી પ્રીત મીઠી, મોહન ! મધુરી નાર.

ફરી ફરી મળતાં નથી, જાગ્ય વિના જરધાર— હું—

ચંદ્ર—મજી—

મધુરી માન મન મીઠી મોલાવતું

મધુરી માન મનથી હા તનથી ના જણતી

સખજ ધર્મ જાણના ન સતાવ તું

જાણ છતાં લવલેશ તને હું ના મણતી

વસીલી આજ રસ કરી મન જાવતું—મધુરી—

ચાંદો સુરજ ભેઠ છે, નરનારીની ભેઠ
 સારસવતી ભે ભેઠલું, જ્યાં ત્યાં ભેઠા ભેઠ
 ભેઠ વિના શું વિશ્વમાં, ભેઠ પુરે છે ઢોલ
 ચંદ્ર મણીનું ભેઠલું

.....ચુકતું માથા ફેલ

નકદ ફટકા બટપટ ફરતું
 ફરતું નીચ ફર નહિ અહિં આવતું
 ભાવિ બુલાવે જાન—મધુરી—

શુરૂ—

૨૪

ચુકતી કરતાં, મારી મરતાં લેવી કળજે ફરતાં ફરતાં
 મનહર પ્યારી કરૂં છું મહારી, મનહું ઠારી ઠરતાં
 હોવાનું મોજે અથથથથ

જગ જન સહુ ભેળે અઠઠઠઠ—ચુકતી—

કારજ સરતાં, જરી તહો ઠરતાં,
 પ્રેમી સાગર તરતાં તરતાં

હાલી ચાલી, રંગે મહાલી, હોમત ઠાલી ધરતાં

હોવાનું મોજે અઠઠઠઠ

જગ જન સહુ ભેળે અથથથથ—ચુકતી—

શુર—પાનકોર—

૨૫

દુર દુર જા ખુવારા દુર મગદુર શું ?
 શું સતાવી કામિનીને શું જતાવે શુર તું ?
 હું ક્યાં સતાવું, બોલ ન આવું
 ધીમી જરા પડ પ્રાણ
 બોલ તારા લાગે મૂને બાણ
 મીઠી મીઠી આ વાણ, અહા ! જીવન પરમાણુ
 કાળ આવ્યો છે જાણ
 અરે જા જા જા
 પ્રિય ના ના ના
 (માન મહારં, જાન તહારં, ઝટપટ ઠેકાણે લાવ)
 જા જા નફટ પુર ફર તું—દુર દુર—

મજી—

૨૬

મમ નાથ નમેરા થયા
 સકળ આ સુનો છે સંસાર જીવીને શું કરવું—મમ—
 જોયું જગતમાં જોઈને, નાના થવામાં સુખ છે,
 મોટા થયા મોટા થયા મોટા થયા ત્યાં દુઃખ છે,
 આકાશમાં તારા જીવો સુખે ચંચળતા જાય છે
 મોટા થયા ચાંદો સુરજતો, રાહુધી મેરાય છે.
 દીન રડવાના આ રહ્યા
 અકળ આ પ્રીતીનો વહેવાર—જીવીને—

મળી—

૨૭

મુજ અખગાની સરલ મરજી
 તું સુણજે ત્રીકમજી અરજી
 વ્હાત્રા વ્હેરી જગત હિલતી
 તુંજ રજ્યા છું હરજીજી—મુજ—
 ધર ત્યાગી વનમાં ગઈ, વનમાં લાગી લાઘ
 માર મરેલીને પ્રભુ, દુઃખાઆરી એ ચાહ્ય—મુજ—
 પ્રેમ અંતે સુખ વશ્વમાં જે સાથે મુશ્કેલ
 વ. ગરાયા માયા વુદી, અજબ તાહરો ખેલ—મુજ—

અંક બીજો સમાપ્ત.

અંક ૩ જો.

બધા—

૨૮

જાલે આળ્યા ગુરૂ મહારાજ, દુઃખડાંને હરીયાં
સૌ સફળ થયાં અમકાજ ચીતડાં આ હરીયાં
તમ અરણ્ય શરણથી નાથ પાપો સૌ જાગે
જવ જનમ મરણના ત્રાસથી પણ છટાગે
ધન્ય ધન્ય ઘડી દીને આજ આજ તણો દહાડો
પ્રભુ પધારીયા શીરતાજ જવ ભાવટ કહાડો જાલે—

મણી—

૨૯

બહાલીડાં યોવન દહાવા દયોને,
છોગાળા સંગમ સુખડાં ઘોને
કાચ તણોરે મહેં આ મંડપ રચ્યો રસીલા
હવે આવો ને કરવા ઉપભોજરે— બહાલીડાં—
મોહન બંધન પ્રેમનુ', પ્રિતમ ચતુર સુગણ
જમર વાંસને છેદતો, પંકજને દે પ્રાણ બહાલીડાં—

મનુ—મણી—

૩૦

ચાલો (૩) અલબેલ, મનડે માનેલા, ચો છેલા,
આનંદ રંજ રેલીઓ ચાલો—
મોહન વેલી મળ્યે લાગ્યથાગી

વેલી મળેલીના છે વનમાળી
પ્રીતમ પ્રીતીનું પાન—
જી હાં હાં
કરો કરાવો સુખલુ—
જી હાં હાં—

ચંદો—

છોકરીઓ—

૩૧

જાઓ બોલો ના બોલાવો ના શરમાવશોરે
નવ નવ રમણી સંગ રમીને
કમળ કમળ પર ભ્રમર જામીને
રમતાં જામતાં મમ મંદીરના આવશોરે૦ જાઓ૦—
કંઈ બોલી કંઈ નાથ ! કરીને
કંઈ તરછોડી હૃદય ધરીને
બોલો યાજ કરીને નહીં લોભાવશોરે— જાઓ૦—

છોકરીઓ—

૩૨

કુટો જોજનીઆની બહાર, રાણા શાણા સરહાર
સકળ જગતનો સાર, મીઠી લામનીઓનો પ્યાર
જ્યાં કહો ત્યાં તૈયાર, મનના મોહન હૈયા હાર કુટો૦—
તનુ સન વશ કરનાર પ્યારા, કમળ નયનનો માર
ચૂંકાતાં વારંવાર જીવન જીવના શણગાર કુટો૦—

ગુણ—

૩૩

લટકાળી લટકાળી લટકાળીરે નીકળી
 ધીમે ધીમે ઓ લટકાળી.
 ખાવા પીવાંનું ઘણું ઘરેણું
 સાસુ નણ્યુંદનાં છે નહીં મહેણું
 અહાહાહા અહોહોહો
 હશી હશીને લઇશું તાળીરે—નીકળો—
 પ્રીતેથી પોઠો ખ્યારી પલંગે
 આંવો રસીલો તમારી સંગે
 અહાહાહા અહોહોહો
 તમ જેવી રૂપાળી ન જાળીરે—નીકળો—

મણી કન્યા તથા સર્વ— ૩૪

ઉમંગ અંગ અંગ છે ધન્ય દીન આજે,
 પ્રભુ મહારા ગિરિધારા ધારા ગુણ તહારા, ગાઉ ખ્યારા
 શીવસ્વામીને, ખલદામીને, સુખપામીને, શીવ નામીને
 પ્રિયતમ સાથે, મેળવી નાથે ! નમું સંગાથે—

જય—જય—જય—

સત્યને તું તારજે, મોતીએ વધાવજે,

અસત્યને ડુબાવજે, પાપોને ફસાવજે—

સત્યની બાંધ તું; સત્યને રહાય તું, સત્યને રહાય તું
હો દેવા

વારક તું, સંહારક તું, ઉપકારક તું, ચીત દારક તું,
ઉમંગ—

બહાર પાપર.

૧. મિ. કમિશનર પુરતમ શ્રી દેશી નાટક કંપની લી.મી.
 ૨. મો. કુમાર જ્યાં જેમ ત્યાંથી રોકડ કાઢવા. મ. માતા
 લેવા વેરપુરેનસ બાદવા નાટકોડ પ્રમણ જેવામાં આવી
 નહિ.

રમડેવી	(આટની ભંજા " ૨ - ૨
ઉત્તરેથી વાને સોમનાથને પેટા	" ૩ ૭૦ = ૨-૦
તાલ—મુઠી.	" ૫ ૭૦ = ૨-૦
ભારત.	" ૫ ૭૦ = ૨-૦
ભવ—૧૫	" ૫ ૭૦ = ૨-૦
મનુ-મનુ	" ૫ ૭૦ = ૨-૦
બાલાવાલેલી	(કપામ છે) ૫-૨-૦
સુરેશદાસ	(કપામ છે) ૫-૨-૦

શ્રી દેશી નાટક કંપની લીમીટેડ.

અમદાવાદ.

